Redacţiunea, Administraţiunea. şi Tipografia:
Braşov. piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brasov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 167.—Anul LVIII. Braşov, Vinerĭ, 28 Iulie (9 August) 1895.

Intrevederea din Ischl.

Braşov, 27 Iulie v. 1895

Nu mai încape îndoiélă, că primirea, ce s'a făcut părechei regale române la curtea împĕrătéscă în Ischl a fost cea mai căldurósă şi amicabilă.

Raporturile amicabile dintre curtea din Viena şi Bucuresci esistă de mult, şi visita de acuma a Regelui şi a Reginei României este a se privi numai ca o continuare a acestor raporturĭ. Ba s'a dis „din parte autoritativă“, că visita nu este „decât espresiunea vĕdită a unei situaţiunĭ date“.

Că ce se înţelege sub acéstă „situaţiune dată“, este altă întrebare. Noi ne mărginim a constata, că bunele raporturĭ dintre Regele României şi Monarchul nostru se datéză de mai de mult. Regele Carol a fost în anii trecuţĭ de două orĭ la Ischl, în trecerea sa la băile din strĕinătate. Şi principele moştenitor Ferdinand a fost acolo în anul 1890. Numai Regina României s'a dus acum la Ischl pentru prima óră.

Nicĭ n'au putut fi salutaţĭ mai călduros Suveranii României, decât cum s'a făcut acésta din partea organului din Viena al ministeriului de esterne. Caracteristic este, că cu acéstă ocasiune, amintitul organ aduce în mod deosebit laude şi recunoscinţă României şi atitudinei sale politice. România — dice acest organ — a devenit un serios şi vrednic de încredere element de ordine în Balcanĭ, un păzitor al păcii şi al stărilor legale, peste care nimenĭ nu póte trece la ordinea dilei. Dice mai departe „Fremdenblatt“, că raporturile amicale ale regatului român cu Austro-Ungaria, ca a unui membru al triplei alianţe, s'au dovedit veritabile şi durabile; România a fost recunoscută, ca un factor vĕdut şi egal îndreptăţit în viaţa statelor europene, şi în Peninsula-balcanică i-se cuvine fără îndoiélă primul loc între statele tinere de acolo.

După-ce organul ministeriului de esterne austro-ungar aduce omagii persónei Regelui şi Reginei României, încheiă dicênd, că „România este un bun şi cinstit vecin, căreia îi întindem mâna bucuros şi cordial“.

Tot în tonul acesta sunt ţinute şi apreciările celorlalte foi din Viena.

In asemenĭ împrejurărĭ nu-i mirare dér, că după-ce la întrevederea din Ischl a monarchilor a luat parte şi cancelarul Germaniei şi ministrul de esterne Goluchowski, precum şi ambasadorul german din Viena contele Eulenburg — s'a născut părerea, că cu ocasia acésta s'au făcut acolo însĕmnate tratărĭ politice. Unele foi merg până a susţiné, că la întrevederea din Ischl a fost vorba de încheierea unei convenţiunĭ militare între Austro-Ungaria şi România.

Aceste cutezate combinaţiunĭ se desmint acum din parte competentă, şi foile oficióse din Viena şi Budapesta asigură, că caracterul visitei nu trece peste marginea unei înţelegerĭ amicabile şi că nu se pot lega de ea marĭ combinaţiunĭ politice.

Pe când însĕ se denégă întrevederei o importanţă estra ordinară, accentuându-se, că Regele Carol nu este însoţit de nicĭ un ministru al sĕu, pe atuncĭ mai tóte foile amintite susţin, că raporturile României cu tripla alianţă ar fi de mult regulate, şi că prin urmare nu mai era nevoie, ca ele sĕ fiă acum în deosebĭ stabilite.

Scim, ce a declarat guvernul României şi ce crede ţéra cu privire la aceste raporturĭ. Dér mai scim, că orĭ şi în ce stadiu s'ar afla ele, un punct fórte întunecos al lor este şi rĕmâne nemulţămirea României cu tractarea duşmănósă a elementului român din monarchiă.

Décă dér oficioşii ungurĭ revin şi acum la tema lor de predilecţiune, că România ar fi gata a recunósce pretensiunile statului maghiar în cestiunea naţionalităţilor — acésta nu póte fi decât o halucinaţiă a capetelor înfierbêntate şoviniste. Aşa cântă ei mereu dela 1883 incóce, de când s'a întêmplat apropierea României de puterile centrale. Am vĕdut însĕ, cum simt şi cum s'au manifestat fraţii din regat faţă cu causa nóstră. Şi ceea-ce simte naţiunea română, nu se póte şterge prin nicĭ un demers diplomatic, facă-se el din orĭ-şi-care parte.

Nu voim însĕ sĕ vorbim adĭ asupra acestei fórte importante cestiunĭ, ci ne mărginim a observa, că orĭ cât de mare şi estra-ordinară ar fi cordialitatea cu care a fost primită în Ischl părechea regală română, acésta în sine încă nu va puté schimba nimic din trista situaţiă dată prin prigonirea Românilor.

Pentru-ca sĕ se pótă delătura punctele întunecóse din raporturile regatului român cu monarchia nóstră, este necesitate de fapte invederate şi neîndoióse de îndreptare şi de întórcere sinceră spre un regim de libertate şi de dreptate.

Pressa şi congresul naţionalităţilor.

Fóia sêrbéscă din Belgrad „*Dnevni List*“ scrie între altele: Naţiunea sêrbéscă din Austro-Ungaria a adus deja jertfe uriaşe în folosul dinastiei Habsburgice, dér drept mulţămită, ea este predată duşmanilor sĕi, carĭ ar voi s'o nimicéscă fără cruţare. Apelul pentru Congres constitue o gravă acusă a naţionalităţilor contra rasei domnitóre maghiare, căreia i-ar plăcea sĕ ducă rol de „pioneră a culturei“ în Orient şi care minţesce, că plângerile naţionalităţilor sunt nebasate, provocându-se la legea de naţionalitate din 1868. Ei însĕ (Maghiarii) retac, că legea acésta este numai pe hârtiă. Acésta au mărturisit'o pe faţă deputaţii Ludovic Mocsáry şi Schwicker, carĭ sunt bunĭ maghiarĭ. Tótă lumea scie, că Maghiarii continuă fără cruţare politica de maghiarisare. Intreg aparatul de stat stă în serviciul politicei maghiarisătóre. Limba maghiară au întrodus'o în şcólele curat de naţionalitate, mai în urmă au înfiinţat politica bisericéscă, tot mijlóce pentru maghiarisare şi nimic alta. E timpul suprem, ca naţionalităţile sĕ încheie alianţă, sĕ lupte umĕr le umĕr. Mai înainte însĕ ar fi de lipsă sĕ aplaneze certele şi frecările dintre ele. Astfel de consideraţiunĭ trebue date la o parte, sĕ se împace, ca unite sĕ méargă contra inimicului comun. Salutăm sincer Congresul şi dorim aliaţilor resultate frumóse...

„*Srbobran*“ din Agram salută Congresul cu căldură, fiind-că numai o luptă umĕr la umĕr póte sĕ delăture pericolul comun. Insĕ sĕ nu ne amăgim, ci sĕ mărturisim, că în Bănat esistă certe serióse între Sêrbĭ şi Românĭ, carĭ trebue zădărnicite, décă e, ca solidaritatea naţionalităţilor sĕ se pună pe base durabile şi solide....

„*Slovenski Narod*“ din Leibach dice, că décă Congresul va fi împiedecat a-se ţiné la Budapesta, atuncĭ el se va ţiné în *Viena*. Pressa maghiară e supĕrată pe Congres, de-órece ea ar voi, ca în Ungaria sĕ nu esiste, decât o singură naţiune. Noi înţelegem pe Maghiarĭ, când se supĕră, căcĭ ei credeau, că li-a succes a sdrobi pe naţionalităţĭ. Dér ei acum primesc convingerea, că naţionalităţile se deşteptă la o nouă viéţă. Incordările Maghiarilor n'au adus pentru ei resultatele aşteptate, de-órece în faţa furiei de maghiarisare, tot mai mult se sporesce puterea de resistenţă a naţionalităţilor. Maghiarii se supĕră, căcĭ vĕd, că politica lor şovinistă sufere fiasco. Europa este acum în posiţiunea de-aşĭ câştiga convingere adevĕrată asupra „faimosului liberalism maghiar“...

„*Egyetértés*“ de adĭ se ocupă la loc de frunte cu Congresul. După-ce spune, că Congresul nu e încă anunţat, că convocatorii nu contéză decât la „incidente de forţă“ şi la „scandale turburătóre“, se ocupă cu întrebarea, că ce va face guvernul, şi dice: „Décă se va întêmpla anunţarea recerută de lege, ei totuşĭ (Congresiştii) mai au două speranţe. Se póte, că însu-şĭ guvernul va opri adunarea înainte, şi atuncĭ se pot văera, că étă naţionalităţile sunt despoiate până şi de dreptul întrunirei... Décă însĕ acésta nu se va întêmpla, atuncĭ prin continue provocaţiunĭ vor irita dóră poporaţiunea indiferentă şi blajină din Budapesta, care va face sĕ-şĭ arete antipatia faţă de ei, ca apoi sĕ céră

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Strălucire dispărută.

Limbuţii din Tuilerii.

De *Aug. Scheibe.*

(Urmare).

Napoleon III locuia, ca împĕrat, în parterul palatului situat în dosul grădinei. Impĕrătésa avea apartamentele primului etagiu, carĭ steteau în legătură cu cele ale soţului sĕu printr'una dintre îngustele şi întunecósele trepte rotunde, de carĭ am amintit. Tocmai din aceste odăi, unde parte se pregătiră, parte se desfăşurară marile evenimente ale anului 1870, se aţîţă mai puternic focul, care prefăcu în cenuşe Tuileriile. Până la ultima dĕrăpănare se putea vedea prin gólele cadre ale ferestrelor împărţirea de odinióră a castelului.

Cea dintâiu odaiă a etagiului al doilea, care se afla în faţa marei alee a grădinei Tuileriilor, era împodobită cu două felurĭ de verdéţă şi de aceea fu numită „*salonul verde*“. Ca lucru principal, conţinea acest salon o imensă oglindă, care reoglinda câmpurile elyseice, până la arcul de triumf „de l'étoile“. Ea fusese destinată „spre distracţiune serviciului de onóre“, adecă damelor de onóre şi camerierilor împĕrătesei, carĭ aveau „serviciul de sĕptĕmână“. Ferestrele, carĭ urmau după aceea, aparţineau „*salonului rosa*“, o luxuósă odaiă, asemenea uneia presărate cu rose, care servia ca sală pentru personagiile, carĭ se presentau la vr'o audienţă privată a împĕrătesei...

Din acéstă odaiă ajungeai în „*salonul albastru*“, o odaiă cu un distins gust decorată, în care împĕrătésa, încunjurată de splendide florĭ şi obiecte de artă, îşĭ primia visitatorii.

Era aceeaşĭ odaiă, unde în patru Septemvre 1870 trebuì dênsa sĕ depună regenţa, ce i-o predase împĕratul, care se afla în prinsóre germană; — aceeaşĭ odaiă, unde generalul Trochu, la întrebarea ei, că óre în tóte împrejurările se póte basa pe dênsul, îngenunchiă înainte-i şi cu pathos teatral o asigurà: „Majestate, sunt Bretan, soldat şi catolic, şi mai bucuros îmĭ voiu jertfi viéţa, decât sĕ permit a vi-se causa vre o suferinţă!“ Un cuvênt, pe care, în óra de lipsă, atât de mârşav uità sĕ şi-l ţină. In „salonul albastru“, în sfîrşit îşĭ luà atuncĭ împĕrătésa adio dela amicii sĕi, ca — fără nicĭ un ban în pungă, fără de a sci ce se va face, chiar nicĭ pentru proxima óră, — însoţită numai de cetitórea sa, o soră a generalului Bourbaki, sĕ părăséscă pentru totdéuna, în trăsura dentistului ei, scena strălucirei şi a puterei sale.

In acest salon lăsà împĕrătésa sĕ se anine de-asupra uşilor portretele în medalion ale celor mai frumóse femei din curtea sa, pe când propriul ei portret, încungiurat de figurĭ alegorice, atêrna de pe tavan. Aceste tablourĭ încă mult timp după dĕrîmarea palatului se puteau recunósce deafară în conturĭ palide şi păreau a-se împotrivi tot atât de victorios influinţelor vremii, precum resistaseră flacărilor.

Indĕrĕtul „salonului albastru“ se afla cabinetul împĕrătesei, o odaiă mai mică, în care, afară de câţĭ-va adevĕraţĭ amicĭ, nimenĭ nu putea intra, decât cetitórea şi intimul ei secretar, şi care forma propria ei locuinţă. Aicĭ tóte mobilele erau făcute după propriilor ei comande şi indicii, fiă-care colóre era aléăsă de ea însa-şĭ, aicĭ adunase dênsa tóte reminiscenţele sale scumpe. Aicĭ păstra, spre pildă, pălăria cea găurită, pe care o purtase împĕratul la atentatul cu bombe al lui Orsini, aicĭ cele dintâiu tacâmurĭ de copil, hainele de copil şi uniformele fiului sĕu; aicĭ tóte micile obiecte, ce-i rĕmaseră dela sora sa, ducesa de Alba, a căreia mórte timpurie se pare, că dênsa nicĭ când n'a încetat de-a o resimţi dureros. Aicĭ atêrna şi portretul acestei surorĭ, precum şi un chip fórte interesant al reginei Maria Antoinetta, ce 'i se trimisese din Viena împĕrătesei, — care arăta faţă de acéstă nefericită femeiă un fel de cult. Archiducesa era representată în întréga ei făptură asemenea unei simpatice şi zîmbitóre copile de patru-spre-dece anĭ. Braţul drept era graţios ridicat, ér degetul arăta spre o îngustă legătură roşiă, pe care o

prefacerea conferenței din Bruxella în „atrocity meeting“. Noi însě suntem pe deplin liniștiți, că nicĭ una dintre aceste speranțe a lor nu se va realisa. Guvernul încă va avé destulă minte, ér societatea din Budapesta și mai multă“. Se întrébă apoi fóia kossuthistă, că de ce câteva foi maghiare vorbesc contra țineriĭ Congresului? O astfel de oprire este *de natură discreționară*. Pledéză pentru concesionarea Congresului.

„*Budapesti Hirlap*“, vorbind de Congres, dice: „Cestiunea română — cum vré Liga — nu esistă și nu se póte deslega. Însě în patria nóstră nu va fi pace, până când România póte nebuni pe conaționalii sěi de aicĭ. Dér și pe terenul politicei interne trebue procedat pe viitor altfel.

„Trebue considerate plângerile îndreptățite și trebue ajutat — însě față cu orĭ-ce agitațiune și delict trebue sě pășim energic și sě nu privim cu indiferentism uneltirile contrare statuluĭ. Pentru-ca sě se ajungă acésta, *Congresul naționalităților trebue oprit*“..

Amĕnunte dela Ischl.

Despre întrevederea dintre monarchul Francisc Iosif și regele României Carol se telegrafiéză următórele:

Majestatea Sa Monarchul Francisc Iosif a mers de patru orĭ la „*Hotel Elisabeth*“ la părechea regală română, pe care a însoțit'o până la teatru, de unde pe la 10 óre a petrecut'o érășĭ acasă, mai rěmânênd cu dênsa încă un pătrar de óră. Toțĭ Românii de aicĭ vorbesc cu mare însuflețire despre onorurile, ce se fac Suveranilor Românieĭ.

Maria Valeria și principesa Gisela au făcut de asemenea visită reginei Românieĭ la hotel. Mai târdiu și-a făcut onorul și principele *Victor Ludovic*.

Contele *Goluchowski*, ministrul de esterne, s'a presentat la $11^1/_2$ óre. Indată-ce fù anunțat, Regele Carol s'a retras din apartamentul regineĭ, petrecênd cu Goluchowski mai îndelungat. Evenimentul dileĭ este convorbirea ținută între M. M. L. L. Francisc Iosif și Carol, mai departe convorbirea regelui român cu *Goluchowski*, care a ținut 20 minute, apoi și cu ambasadorul german la Viena.

La două óre d. a. părechea regală română a fost óspele M. S. Francisc Iosif la prând. Maj. Sa și astă-dată s'a dus în persónă la otel, ca sě invite pe Suveranii românĭ. La prând au mai participat, afară de ministrul de esterne *Goluchowski*, și ambasadorul *Eulenberg* și tóte persónele princiare, precum și consilierul de ambasadă conte Szécsen.

După prând toțĭ participanții la masă au făcut o escursiune pe Schafberg. M. S. a mers érășĭ în persónă după M. S. Regele și Regina Romaniei. Dela Ischl până la Strobel au mers cu trăsurile curțiĭ. In trăsura primă au mers ambii monarchĭ; în a doua Regina României cu princesa Bavariei *Gisela* și cu principesa *Maria Valeria*. In trăsura a treia a fost principele Bavariei *Leopold* cu principele *Victor Ludovic*, principii bavarezĭ *Georgie* și *Conrad*; după aceștia urmară dómna *Mavrogheni* cu ministru Goluchowski și alte două trăsurĭ.

Dela Strobel până la St. Wolfgang merseră pe trenul „Francisc Iosif“. De aicĭ își continuară drumul până la Schafberg, unde sosiră pe la 6 óre d. am.

Timpul a fost favorabil, deși priveliștea era impiedecată prin norĭ. Inalțiĭ óspețĭ fură aclamațĭ cu însuflețire în tot parcursul.

Lui „*Pester Corr.*“ i-se scrie din Viena: Intrevorbirile celor doi Suveranĭ au avut *resultatul cel mai favorabil: anexarea României la tripla alianță*.

Contele *Kapnist*, ambasadorul rus la Viena, a înscințat pe principele *Lobanov-Rostovsky* și pe *Țarul Nicolae*, că tóte aceste ințelegerĭ sunt numai *de caracter defensiv*, ca pacea europénă sě fiă mai bine asigurată.

In cercurile curțiĭ se prețuesce tare mult acest succes al lui Goluchowski, căcĭ „*prin acésta sunt pe deplin asigurate pretensiunile statuluĭ maghiar față de România în cestiunea naționalităților*“.

Afacerea-Iancu.

Sibiiu, în August 1895.

Stimate D-le, Redactor!

„Vremea vine, vremea trece“
Ér Românul tot amar sě'nece?“

Patru-decĭ și șépte de anĭ trecură, de când poporul român, la provocarea Marelui principe al Ardélului, a pus mâna pe arme, pentru apěrarea tronului și a esistenței sale, ca națiune; nimenĭ, dér absolut nimenĭ, n'a cutezat a dice pân' acum în formă oficială, că Iancu ar fi fost „Căpitan de bandițĭ.“ Domnului ministru Perczel i-a fost reservat acest rol, după conceptul tuturor bărbaților luminațĭ, din lume, nu prea onorific.

Décă scopul guvernuluĭ maghiar este, ca Românii nici-odată sě nu se împace cu Maghiarii, atuncĭ, dér numai atuncĭ, afacerea cu Iancu e de minune potrivită. Cuțitul împlântat *în memoria luĭ Iancu* a intrat până la plăsele în sufletul némuluĭ românesc.

Și cel mai optimist Român, care tot mai spera, că dóră, dóră se va afla o cale, o cărărușe chiar, pe care sě ne întâlnim, a esclamat cu durere: „Omnia jam fieut, fierique posse negabam!“

Durerea mea e, că Românii, înțeleg pe cei chiemațĭ, încă nu s'au pětruns de adevěrul spuselor, marelui istoric Thiers: „Societățile au vérsta lor, ca și indivičii, și fiă-care vérstă își are ocupațiunile sale particulare. Tot-déuna am considerat istoria ca ocupațiunea, ce convine, nu absolut, dér mai bine timpului nostru.“ Literatura română, nicĭ vorbă, a luat un frumos avênt; dér *istoria contimporană?* S'o mărturisim sincer, încă nicĭ materialul nu-i adunat.

Istoria luĭ Barițiŭ este un bun material, dér fără rěmasul dênsului literar, necomplet. Cei ce n'au trecut împreună prin epoca din anii patru-decĭ, până în dilele nóstre, nu-l înțeleg, sunt prea multe lacune; e prea mare reserva, lipsesce la multe episóde comentarul; fericitul Barițiu a contat prea mult la inteligința cetitoruluĭ, ca cetitorul sě facă studiu din scrierile luĭ, apoi sě se lumineze. Ei! dér despre cetitor, étă ce dice Thiers: „Acéstă ființă curiósă, care voesce sě scie tot, dér n'are „răbdare sě 'nvețe tot. Se sciu tot fără sě „imĭ dau silință de vre-o atențiune. Étă „lectorul, étă omul, étă-ne noi toțĭ.“

Incă nicĭ până în diua de adĭ n'avem o adevěrată icónă a faptelor și a ómenilor, carĭ au avut un rol în fruntea némului românesc.

Mai mult, numele luĭ Iancu este o firmă, prin care se ințelege de regulă activitatea și aspirațiunile poporuluĭ român din anul 1848/9. A descris cineva viéța acestuĭ nobil și zelos fiiu al poporuluĭ român? Esistă până în diua de adĭ o completă istoriă a evenimentelor din acea epocă pururea memorabilă? Apoi a acelora, ce au urmat mai târdiu?

Nu! pentru-că nu poțĭ face istoriă independentă, fără de a trage masca de pe fețele trădătorilor.

Ér ca sě o poțĭ face acésta îțĭ trebuesc bărbațĭ, nu numai eruditĭ, competențĭ în materie, ci și independențĭ. La noi cam cu greu aĭ puté găsi întrunite tóte aceste calitățĭ. Mare adevěr a pronunțat Alfred Dague, când a dis: „Dificultățile, ce le întémpină cine-va, când scrie istoria contimporană, nu consistă așa mult în a descoperi adevěrul, cât în curagiul, de a-l spune“.

Ah! când am avé și noi fundațiunĭ, asemenea celeĭ făcute de Principesa Alina Stirbei, care în actul de donațiune a pronunțat următórele cuvinte sublime: „Am credut, că e bine sě dau acesteĭ donațiunĭ o destinațiune mai ales istorică, fiind-că cunóscerea *esactă* și **amĕnunță** a istoriei naționale **este fundamentul adevěratuluĭ patriotism**, care pricepênd binele și progresul sěvêrșit, **relele și nevoile suferite**, arată cetățénuluĭ calea, ce trebue sě urmeze cu încredere și siguranță“. Atuncĭ am puté avé și noi *o adevěrată icónă a faptelor și a ómenilor*.

La noi, despre adevěrațĭ Românĭ, credincioșĭ fii ai poporuluĭ, s'a scris fórte puțin. S'a scris însě și, pe semne, are încă sě se mai scrie — până la o di de rușine — despre șarlatanĭ politicĭ, carĭ au fost códă la topor, prin care am fost doborîțĭ la pâment. Ei, dér aceștia sunt, vedĭ dumné-ta, nu-i glumă: „Idolĭ“.

Și bine ni-ar mai fi prins, décă am fi avut o descriere, cât de cât, acum când în procesul pentru monumentul luĭ Iancu avem sě dovedim, că națiunea, pardon, „Naționalitatea“ română nu e un hort de bandițĭ. Ministrul așa ne-a numit; ér pe căpitanul nostru, pe Iancu, l'a numit „Căpitan de bandițĭ“. Aud, că ceĭ urmărițĭ vréu sě-i facă ministrului proces pentru vătămarea naționalitățiĭ. Intr'adevěr, ar fi un proces interesant.

Nu-i vorbă, avem sě-i fim d-luĭ ministru și mulțămitorĭ; a trebuit sě vină d-sa, sě însulte pe Iancu în mormênt, ca sě învețe lumea că: Cine a fost Iancu? Fost'a el căpitan de bandițĭ?

Representantele celor acusațĭ în procesul pentru colecte, Dr. Amos Frâncu, un tênĕr advocat, pe cât de inteligent, pe atât de zelos, a făcut un recurs la ministru, un cap de operă.

S'a servit mai ales de dovedĭ maghiare, dér dovedĭ atât de eclatante, încât merită, ca sě se facă cunoscute întregiĭ lumĭ civilisate.

In limba maghiară se află o literatură intrégă despre Iancu: a scris maiorul Csutak, baronul Kemény, Szilágyi, Kővári, Ürmőssy, Jancso Benedek, acest din urmă a scris peste tot obiectiv.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 27 Iulie.

Maiestatea Sa la Clușiu. Comisiunea administrativă a comitatului Coșocnei, într'o ședință extra-ordinară, ținută erĭ, a ales o deputațiune constatătóre din vre-o 60 membri, care va avé sě salute pe Maiestatea Sa cu ocasiunea venirei la Clușiu. In deputațiune se află și d-nii Iosif Hossu și Pompeiu Hossu. Clerul e representat prin vre-o 7 membri, între carĭ și d-l Ioan Hossu (protopopul Coșocnei?). Fișpanul a fost însărcinat de-a mai invita și pe alții, ca sě ia parte în deputațiune. Adunarea a hotărît, ca la Clușiu deputațiunea sě se presente monarchuluĭ în „*diszmagyar*“, séu în uniformă militară, orĭ preoțéscă, ér la Huedin, unde deputațiunea va avé sě mérgă cu tren separat, membrii mirenĭ se vor puté presenta șĭ în frac, cu cravată albă. Deputațiunea va fi condusă de fișpanul conte Béldi Ákos. La Clușiu monarchul va fi salutat de fișpanul Béldi, ér la Huedin de vice-șpanul comitatuluĭ. Cheltuelile primireĭ monarchuluĭ sunt preliminate cu vre-o *31,000 fl.*, pe carĭ vor avé sě-i plătéscă locuitorii comitatuluĭ Coșiocnei.

—o—

Ministrul Perczel la Ischl. Diarul guvernamental „*Pesti Hirlap*“ adeveresce, că ministrul de interne Perczel a plecat la Ischl, pentru-ca sě raporteze monarchuluĭ cu privire la *Congresul naționalităților* și la esecutarea legilor bisericescĭ-politice.

—o—

Prof. Dr. Weigand în Timișóra. Profesorul Dr. Weigand — dice „Dreptatea“ — a sosit în Timișóra dimpreună cu preastimata sa soție, și a luat cuartir deocamdată la hotelul „Zum goldenen Hirsch.“ Prof. *Weigand* are de gând sě petréca 3 lunĭ în părțile bănățene, pentru-ca sě facă studii amĕnunțite. Dênsul are recomandarea celebreĭ universitățĭ din Lipsca, care i-a asigurat și sprijinul material pentru acoperirea speselor călětoriei sale. Deocamdată dênsul va lua locuință în Timișóra, unde are sě rěmână vr'o treĭ séptěmânĭ și de unde își va face escursiunile în jur. Preocupațiunea studiilor sale este filologia, studii dialectice ale limbeĭ române din Banat.

—o—

Palatul r. din Buda, care până acum era inregistrat în cărțile funduare pe numele: „*K. k. Hof-Aerar*“, cu permisiunea de dto 6 Iulie n. c. a Majestății Sale, va fi inregistrat în nouéle cărțĭ funduare ca proprietate a „*Sântei Coróne Ungare.*“ Foile ungurescĭ găsesc și într'asta o victoriă pentru causa lor.

—o—

Uragan în România. Se telegrafiéză din Alexandria, că alaltă-séră, pe la órele 9, un uragan teribil s'a lăsat asupra orașului. Mai multe clădirĭ au fost desvělite și diferite plantațiunĭ distruse. Sunt de inre-

---

purta, conform modei de-atuncĭ, în jurul gâtuluĭ, și care părea tocmai ca o dungă de sânge, — fapt, care prin sórtea de mai târdiu a reginei câștigă o sinistră însěmnătate profetică.

In acéstă odae împěrătésa Eugenia petrecea multe óre singuratice; viéța ei, după cum istorisesce Madame Carette, — o martoră demnă de tótă credința — afară de marile sěrbătorĭ și representațiunĭ, decurgea fórte liniștit și la orĭ-ce cas cu totul altfel, de cum își închipuia publicul.

După al doilea dejun, pe care familia împěrătéscă, când locuia în Tuilerii, îl lua cu totul singură pe la 12 óre, și care totdéuna fórte iute se sfîrșia, se ducea împěratul, împreună cu soția sa, în cabinetul acesteia. Aicĭ conversa cu dênsa fumând vre-o țigaretă, séu se juca cu fiiul sěu, pe care împěrătésa aprópe tot-déuna îl avea lângă sine și pentru a căruia educațiune spirituală și corporală, până la etatea de 10 anĭ, îngrijea ea însa-șĭ chiar și în cele mai micĭ amĕnunte.

Punct la o óră, prințul pleca la preumblare, împěratul se retrăgeain apartamentele sale, ér împěrătésa scria mameĭ sale, fără de a negligia nicĭ măcar o di acéstă datorință, pe care însa-șĭ șĭ-o impusese. După aceea se apuca de lucru împreună cu secretarul ei intim, un domn bětrân, vecinic zîmbitor, a căruia datorință consta în deosebĭ în aceea, ca sě deschidă mulțimea de petițiunĭ, ce soseau, sě le cetéscă stăpâneĭ sale, sě-'i dea acesteia informațiunĭ despre petițiunarĭ și sě le rěspundă potrivit.

După-ce aceste afacerĭ se terminau, împěrătésa, care peste tot cetea mult și fórte iute și se interesa în grabă de tóte aparițiunile însemnate din domeniul arteĭ și al literatureĭ résfoia vre-o câte-va diare marĭ, studia rapórtele despre ședințele camerelor, carĭ îi veneau dilnic, și o consacra estinsei sale corespondențe private séu cu ajutorul cetitóreĭ sale, arangiarii des amintitelor „hârtii ale Tuileriilor“, dintre carĭ o mică parte s'au găsit încă după fuga sa și s'au și publicat spre cea mai neplăcută surprindere a scriitorilor. Aceste hârtii, carĭ în cea mai mare parte se află încă în mânile împěrătéseĭ, conțin corespondența privată a luĭ Napoleon III, carĭ adunate de soția sa, formézâ de sigur o tainică istoriă a aceluĭ timp, scrisă în tóte limbile lumiĭ, și de aceea ar puté fi de o neprețuită valóre pentru istoricĭ.

După aceste ocupațiunĭ, împěrătésa ședea cu o perină sub picióre, pe un fotoliu mic, aprópe de cămin. Inděrětul ei, spre a o sciuti contra curentului de aer, era aședată o mică perdea de mătasě verde, lângă ea o mică mesciórá de lemn de abanos, ce era de obiceiu acoperită cu hârtii, pe ea se aflau uneltele ei de scris, o hârtiă sugătóre, un aparat de porțelan fórte comun cu un burete umed, precum se obicĭnuia în tóte cancelariile împěrătescĭ pe acele timpurĭ. Pultul de scris zăcea pe genunchii ei și dênsa scria numai cu pene de găscă, iute și cu litere marĭ, fugitive și bineformate.

(Va urma).

gistrat pagube marĭ. Stricăciunĭ se semnaléză şi la liniile telegrafice, mai mulţĭ stâlpĭ fiind culcaţĭ la pămênt.

—o—

Pentru manevrele de tómnă statul major al armatei va fi încuartirat la Cluşiu. De aci va fi aprovisionată întrega armată cu mâncare şi cu praful de puşcă necesar. Brutarii îşĭ vor aşeḑa în apropierea căii ferate cuptórele, în carĭ ḑiua şi nóptea se va cóce pâne pentru armată. La sfirşitul lunei vor fi aduse la Cluşiu şi 32,000 chilograme de praf de puşcă, menite pentru un milion şi 200,000 cartuşe mannlicher.

—o—

Colera în Rusia. După „Wiener Abendpost," informaţiunĭ oficiale asigură, că colera se întinde asupra ţinutului rusesc Volhynia. S'au constatat de-asemenea mai multe casurĭ sporadice şi în diferite sate rusescĭ pe lângă graniţa Galiţiei. Doctorul şef al Galiţiei a găsit o stare sanitară minunată în timpul călĕtoriei sale de inspecţiă în districtul Zboraz. S'au luat tóte mĕsurile sanitare spre a împedeca lăţirea colerei.

—o—

La universitatea din Cluşiu este numit profesor de limba şi literatura francesă Dr. Iulius Haraszti, fost până acum profesor la scóla reală superióră din Budapesta.

—o—

Musica orăşenéscă va concerta astăséră în grădina otelului „Nr. I". Inceputul la 8 óre. Intrarea 30 cr. Mâne séră la órele 7 va concerta pe promenadă.

Rĕspuns la „Intêmpinarea" d-lui Gheţe.

(Urmare).

D-l Gheţe afirmă, că a fost concediat pentru anul acela, decĭ sĕ i-se numere şi anul din Cluşiu. Este în adevĕr o pretensiune — cum sĕ-i ḑic numai? — din cale afară obraznică, a cere celor ce te-au primit în pânea lor sĕ-ţĭ numere, la anii de serviciu în şcólă, până şi anul, care l'ai petrecut la universitate şi prin cafenele, tot pe banii lor, contra „Instrumentului fundaţional", şi décă nu-ţĭ fac pe plac, sĕ te scolĭ asupra lor cu pîrĭ şi denuncierĭ! Dóră însu-şĭ ministrul a scos pe Gheţe din serviciu; concediu se dă numai celor în serviciu, ér concediaţii îşĭ menţin salarul, dér nu iau stipendii! Insu-şĭ decretul de denumire definitivă (23 Maiu 1888 Nr. 499) ḑice apriat: „Ţi-se asignéză, începênd din 1-a Iunie 1888, salarul sistemisat pentru un profesor censurat, însĕ netrecut peste anii de probă, prin urmare încă neajuns la definitivitate, cu 900 fl." Articlul de lege XI ex 1885 dispune, ca numai acei anĭ se se compute, carĭ s'au petrecut în serviciu „*fără întrerumpere*".

Este decĭ dovedit, că d-l Gheţe a fost: dela începutul anului 1886 şi până la finele lui Iunie aceluiaşĭ an ajutor de profesor lângă d-l Bariţ; din 1-a Septemvre 1886 până la finele lui Iunie 1887 substitut *in spe*, din 1-a Iulie 1887 până în 1-a Iunie 1888 stipendiat, ér de atuncĭ profesor suplent, angajat espres numai pe 10 anĭ. Nicĭ unul din aceştĭ anĭ nu este computabil.

Că d-l Gheţe cetesce din aceleaşĭ acte cu totul alt-ceva, decât comisiunea şi comitetul fondurilor, e esplicabil. El a învĕţat a-le ceti dela Ciocan, la care se pot aplica vorbele lui Goethe despre astronomĭ:

„Astronomii cetesc din stele,
„Ce înşi-şĭ cred, că-i scris în ele".

Imputarea, că în trecut s'ar fi computat altora anii de serviciu alt-cum, nu este basată şi nu privesce administraţiunea actuală; de-altmintrea nicĭ în trecut nu s'a acordat nimĕnui, decât ce 'i-s'a asigurat dela început. D-lui Gheţe 'i-s'a asigurat salarul, şi nimic mai mult, nicĭ decenal, nicĭ cuartir. „Instrumentul fundaţional" scrie apriat: „Comitetul asigură tuturor invĕţătorilor definitivĭ dela institutele nóstre enumerate mai sus (... şi gimnasiu) dreptul de pensiune, şi **după putinţă** şi adausele decenale" (G.—6, pag. 33). „După putinţă", va sĕ ḑică, când permite starea fondului, adecă când după acoperirea speselor sistemisate rĕmân banĭ întrecĕtorĭ. Aşa s'a întêmplat, că în 22 Septemvre 1890 comitetul a votat decenale profesorilor Maxim Pop, Dr. Paul Tanco, Dr. Ion Mălaiu şi Dr. Alexi, carĭ însĕ nu li-s'au rĕspuns decât după mai mulţĭ anĭ, fiind-că nu erau banĭ întrecĕtorĭ; dér pentru acésta profesorii amintiţĭ nu s'au plâns nimĕnui, şi nu s'a întrepus pentru ei nicĭ d-l Ciocan, nicĭ d-l Gheţe. Aḑĭ, când, mulţămită administraţiunei din mână în gură a lui Ciocan, fondul scolar are o datoria de 110.000 fl., Gheţe, membru în comitet tot din mila lui Ciocan, pune grăniţerilor revolverul în piept: „Decenalul şi cuartirul, orĭ esistenţa!"

Repet, că d-l Gheţe e tot-odată notarul conferinţelor profesorale, cu o remuneraţiune de 100 fl. pe an, prin urmare el are cu 100 fl. mai mult, decât ceialalţĭ profesorĭ. In adevĕr, e mult persecutat de odioşii grăniţerĭ!

Cuartirul. Cine scie starea lucrului şi apoi cetesce „Intêmpinarea" d-lui Gheţe referitóre la cuartir, se întrébă mirat: „cum se póte, ca un cleric şi profesor gimnasial sĕ pălmuéscă în aşa chip adevĕrul".

El afirmă: că Ciocan n'a putut sĕ ocupe până acum cuartirul directoral*), din causă, că nu a fost pus în stare de-a puté fi locuit de o familiă; că Ciocan a conces mai multor profesorĭ câte o odae din acel cuartir, fără sĕ céră cui-va vre-o chiriă; că comisiunea n'are drept sĕ dispună asupra acestui cuartir, ci numai directorul gimnasial Ciocan; că cuartirul a fost dat lui Ciocan în sémă la finele lui Iulie 1892.

Nu este drept, că Ciocan n'ar fi ocupat cuartirul directoral din causa indicată de Gheţe. Intreb: de ce nu l'a pus în stare de locuit însu-şĭ Ciocan, care după clădirea gimnasiului a mai stat în fruntea administraţiunei peste cincĭ anĭ? Cu totul alta e causa, şi adecă: cine sĕ pórte spesele cu mobilarea şi arangiarea locuinţei preste tot, spese, pe carĭ Ciocan le calculase odată cam la 1500 fl.? El nu le-ar purta bucuros din punga sa, ér fondul, ajuns aprópe la faliment din vina lui Ciocan, nu póte sĕ le pórte, şi Ciocan nu cutéză sĕ le céră. Aicĭ e buba.

Nu e drept, că Ciocan a conces unor profesorĭ câte-o odaie de locuit în gimnasiu. Ciocan n'are drept sĕ dispună asupra edificiului gimnasial, căcĭ dóră nu din punga lui Ciocan s'a clădit gimnasiul. Dreptul de dispunere aparţine administraţiunei. Ciocan n'are sĕ dispună nicĭ chiar asupra cuartirului directoral. Ca director gimnasial el are voiă sĕ locuéscă în cuartirul directoral; de nu locuesce, dispune asupra cuartirului administraţiunea, în total séu în parte. Dér, în sfîrşit, ce-i pasă lui Gheţe, cine sĕ dispună asupra edificiului gimnasial?

Adevĕrat, că au locuit şi alţĭ profesorĭ în cuartirul directoral, dér de aḑĭ pe mâne şi sub împregiurărĭ escepţionale. Aşa d. e. a locuit profesorul gimnasial Ión Tanco, când potopul din 1891 distruse casa fondului, ce o ţinea în chiriă; a locuit profesorul de musică Fischer, când îi arse casa, în care locuia cu chiriă şi nu putea sĕ-şĭ închirieze altă locuinţă în Năsĕud pe timp scurt, fiind-că administraţiunea fondurilor îi abḑisese serviciul la gimnasiu, din lipsă de banĭ sĕ-l plătéscă; au mai locuit catechetul gimnasial Iacob Pop şi candidatul de profesor Haliţă, veniţĭ din nou la gimnasiu şi numai până îşĭ vor găsi locuinţe proprii. In casurile aceste s'a sĕvîrşit un cas de graţiă şi umanitate. Toţĭ însĕ au părăsit în curênd gimnasiul; numai Gheţe se ţine şi aḑĭ de gimnasiu, ca scaiul de óie, — scie el pentru ce.

Cu el însĕ lucrul are de tot altă faţă. In 1890 Gheţe rógă comisiunea fondurilor în scris sĕ-i permită a locui într'o odaiă din cuartirul gimnasial pe lângă o chiriă cuviinciósă. Comisiunea, repet: comisiunea fondurilor, bine înţeles, sub presidiul lui Ciocan, încuviinţéză rugarea, pe lângă o chiriă de 4 fl. pe lună (Nr. 198). Astfel între fond şi Gheţe s'a încheiat un fel de contract, cum esistă cu toţĭ profesorii, carĭ ţin în chirie case de ale fondului. Gheţe a şi rĕspuns chiria, cât regulat, cât schiopătând, până în Iulie 1892, când Ciocan, de capul sĕu şi fără scirea comisiunei, l'a dispensat dela îndatorirea avută. Şi Gheţe are — cum sĕ mĕ esprim numai? — are fruntea a scrie în „Intêmpinare", că nu dela comisiune, ci dela Ciocan are cuartirul.

Nicĭ aceea nu e drept, ce afirmă Gheţe, că atuncĭ, în Iulie 1892, s'a dat lui Ciocan cuartirul în sémă. Insu-şĭ Ciocan scrie comisiunei în 12 Octomvre 1894 (aşa-déră cu mai bine de doi anĭ mai târḑiu): „Sĕ fiă pus acel cuartir în stare de locuit, şi anume sĕ se facă la el un cuptor de fiert şi de copt, apoi sĕ se îngrădéscă un ocol lângă grajd, *ér apoi sĕ mi-se predea.*" Ba în 19 Mărţişor a. c. 1895 Ciocan înaintéză comisiunei o nouă scrisóre (Nr. 213), în care cere alte întocmirĭ şi îngrădirĭ, va se ḑică, nicĭ în Mărţişor a. c. cuartirul nu l'a luat Ciocan în sémă şi nu l'a luat până în ḑiua de astăḑĭ. De aicĭ bănuéla multora, că Ciocan nu ocupă cuartirul directoral, ca sĕ aibă chip de a şicana administraţiunea şi a face spese zadarnice fondului. Ómenii îl ţin capabil şi de asta.

(Va urma). **Vasile Petri.**

*) La început planul de clădire nu prevedea locuinţă pentru director; ea s'a luat în plan în urma unui ordin special al ministrului de instrucţiă. Gurile rele vor a sci, că însu-şĭ Ciocan şi-ar fi comandat de sus acest favor, aşa pe sub mână.

Sfîrşitul mişcării macedonene.

Oficiósa „*Fremdenblatt*" din Viena declară cu siguranţă, că după scirĭ, carĭ nu se mai contraḑic de astă-dată, venite din Sofia şi Constantinopole, episodul din istoria cea mai recentă a Peninsulei-Balcanice e consumat.

Scirea va fi primită cu satisfacţiă în Europa, care s'a găsit sĕptĕmânile din urmă într'o situaţiă de nervositate óre-care şi a putut fi uşor iritată de depeşĭ pompóse redactate în stil sensaţional. Deşi unele încăerărĭ la graniţa bulgaro-macedonénă rĕmân în sine fără mult interes pentru lumea cea mare, sĕ scie totuşĭ din esperienţă, că în Balcanĭ causele micĭ produc efecte marĭ, când turburătorii liniştei pot conta pe sprijinul jumĕtate ascuns séu deschis al unor factorĭ mai puternicĭ.

De astă-dată înse temerile pesimiste nu s'au îndeplinit. S'a vĕḑut, că mişcarea întreţinută de ḑiarele agitatorice din Bulgaria şi de Macedonenii stabiliţĭ în Bulgaria, nu a găsit ecou nicĭ chiar în ţéra, care trebuia liberată, judecând după promisiunile agitatorilor. Macedonenii de naţionalitate bulgară nu au arătat nicĭ o simpatiă pentru bandele, carĭ voiau sĕ-i libereze prin sabiă şi foc, au lăsat pe aceştĭ fraţĭ sĕ piară de fóme şi sete şi au asistat recĭ la triumful soldaţilor turcĭ.

Atacul din Melnik a fost singurul succes al insurgenţilor; dér a fost un succes de o ḑi şi fórte uşor gendarmii şi soldaţii Sultanului au putut sili pe dinamitarzii macedo-bulgarĭ ca sĕ bată în retragere.

Atitudinea unanimă a puterilor şi purtarea corectă a guvernului bulgar au contribuit de asemenea la năbusirea mişcărei. Guvernul bulgar — continuă „Fremdenblatt" — pare a'şĭ ţine în realitate făgăduiala de a nu protegia insurecţiunea. Décă permite unele cochetării şi demonstraţiunĭ naţionale, cât timp au un caracter nevătămător şi se mişcă în cadrul unor ceremonii de efect, décă nu póte împedeca, ca mai multe sute de fanaticĭ, conduşĭ de ofiţerĭ demisionaţĭ, sĕ trécă graniţa, pare că a oprit trecerea unor bande mai puternice şi mai organisate pe teritoriul statului otoman şi a refusat de a protege mişcarea insurecţională.

Prin acésta insurgenţii au perdut un razem, pe care contaseră; Bulgaria oficială, care are îndatorirĭ fórte apropiate şi fórte seriόse faţă cu imperiul Sultanului, a rĕmas străină mişcărei.

Congresul naţionalităţilor.

Dela un amic al nostru am primit în decursul ḑilei de aḑĭ următórele telegrame:

Budapesta, 8 August (10 óre 10 min.) Mulţĭ fruntaşĭ de ai naţionalităţilor au sosit deja aicĭ. Pentru ţinerea întrunirei a fost angajată sala „*Hotel National*".

Budapesta, 8 August (12 óre 50 min.) **Guvernul a permis ţinerea Congresului**, care se va întruni în „Hotel Naţional."

DIVERSE.

Un inimic al cognacului. Chemicul Daremberg surprinse în ḑilele din urmă „Academia de medicină" din Paris cu o descoperire interesantă. In disertaţiunea sa, ţinută despre alcoholul periculos spune, că cognacul şi liqueurul peste tot conţin venin fórte tare. El spuse, ca în aceste beuturĭ este multă cantitate de aşa numitul venin furfol.

Brósce carĭ fuméză. La Tonchin se găsesc cele mai variate specii de brósce. Cele mai curióse însĕ din acestea sunt bróscele-bou, gróse ca doi pumnĭ şi carĭ sunt întrebuinţate pentru a-se scăpa de ţinţarĭ prin ajutorul unei stratageme fórte originale. Se prind douĕ séu trei din aceste brósce şi li-se pun în gură o lulea aprinsă. Din momentul, ce au tras unul séu douĕ fumurĭ, ele rĕmân nemişcate şi continuă a fuma, până ce consumă tot tutunul. Unii le aşéză, armate cu lulele, pe marginea mesei unde lucréză; ele scot fum ca o locomotivă, şi acest fum alungă repede insectele.

„Nu e de lipsă!" Din Berlin se anunţă: Mare ilaritate produse deunăḑĭ, într'o adunare a croitorilor, următorul incident: Preşedintele deschise şedinţa cu căldurόse cuvinte de întristare pentru „decedatul" membru Schröler şi provocă pe membrii, ca în cinstea memoriei mortului sĕ-şĭ esprime condolenţa prin sculare. Atuncĭ se auḑi din fundul salei protestul unui membru, care strigă: „*Nu e de lipsă*" Acest membru, care-şĭ ascultase pomenirea cu faţa suriḑĕtóre, era însu-şĭ „decedatul". Preşedintele fusese adecă dus în erόre prin faptul, că cetise în fóia de diminéţă o notiţă despre mórtea unui croitor cu numele sinonim Schröder şi, fără de a mai cerceta, creḑù, că acesta este respectivul membru al societăţii.

Onorarul medicilor în Roma veche. Măestria medicală la vechii Romanĭ era una dintre cele mai proventuόse. Medicii de casă ai celor d'intâi cesarĭ primiau câte 250,000 sesterţii plată anuală, ceea ce face în banĭ de ai noştri cam 32,000 fl. Familiile patriciane plăteau de asemenea fórte bine pe medicii lor de casă, si pe lângă aceea le mai dau la diferite ocasiunĭ de vindecare câte un onorariu fórte mare. Aşa d. es. renumitul medic Galien primì cu ocasiunea vindecării soţiei unui consul din Palestina 5000 fl. în aur. Pliniu amintesce douĕ casurĭ, în care premiul pentru vindecare nu era mai puţin decât 25,000 fl. Nu avem aşadéră sĕ ne mirăm nicĭ decât, décă Stertinius şi-a adunat din praxa medicală o avere de 180,000 fl. Un alt medic renumit, Crinas, a lăsat fiilor sĕi de moştenire o avere de 10 milióne sesterţii, adecă 1 milion şi jumĕtate florinĭ. Tot cam atâta a spesat în viéţă pentru scopurĭ de binefacere. Dér stând aşa lucrul, mai târḑiu începură toţĭ traşĭ-împinşii şi flămânḑii a-se face medicĭ, ceea ce a fost fórte uşor, căcĭ pe atuncĭ nu erau academii şi esamene ca acum, de altă parte nicĭ responsabilitatea nu era aşa de mare. Nu arare-orĭ se întêmpla însĕ şi aceea, că medicii lăsându-şĭ meseria, se făceau gladiatorĭ, faurĭ etc., ca sĕ nu mόră de fóme.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.10
Renta de corône ung. 4% . . .	99.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	138.20
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	138.75
Imprum. ung. cu premii	157.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	145.75
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de argint austr.	101 75
Renta de aur austr.	123.15
Losurĭ din 1860	154.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1075.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	481.15
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398.50
Napoleondorĭ.	9.62½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.40
London vista	121.45
Paris vista	48.12½
Rente de corône austr. 4%. . .	101.15
Note italiene.	45.65

Cursul pietei Brasov.

Din 8 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Argint român.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.60	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.64	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.82	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 4780—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Inaltul ministeriu de Interne dispune prin ordinațiunea din 21 Mai a. c. Nr. 37302/VI b., ca tóte casurile de nenorocirĭ obvenite la singuraticele persóne aflătóre la lucru în fabricĭ și etablismentele de meserii, precum și la întreprinderile de meserii și acele economice, au de a-se arăta nu numai respectivului inspector de meserii (§ 7 art. de lege XXVIII din 1893), ci și subscrisului căpitanat în decursul de 24 óre.

Se fac atențĭ asupra mantienerei acestei dispozițiunĭ toțĭ dătătorii de lucru, observându-se, că intrelasarea acestei insinuărĭ se va pedepsi conform §§ 1 și 16 al art. de lege XL din 1879 cu pedépsă până la 100 fl., respective cu corespundĕtóre închisóre.

Brașov, 23 Iulie 1895.

755,1—3 **Căpitănatul orășenesc.**

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8 05	8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1 55	5.45	9.15		Budapesta		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9 27	11.12		Szolnok . .		2.29	5.23	3 50	11.44	4.43
2.—	5.55		11.53	12.55		P. Ladány . .		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3.03	2.50		Mezö Telegd .			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca . . .				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4.17		Ciucia . . .		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4.50		B-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău . .		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida . .		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriș . . .		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea . .		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11.54			Uioara . . .		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud . . .		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.40	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel . .		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	11.29	6.56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6.54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .		10.55	6.41			12.46
3.04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol .		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighișóra . .		9.42	5.53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu . .		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod . .		7.45	4 27			10.02
6.12			8.30	12 58		Agoștonfalva .		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apața . . .		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1 34		Feldióra . .		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	5.08	2.45		10.26	7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18			7.01
	12.26	5 59		3.01		Timiș . . .		6.—	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		Predeal .		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11 25		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3.14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. .	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenu mixtŭ				trenu mixtŭ	trenŭ de persón	trenu de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna . . .		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig . . .		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenu mixtu		trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna.	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov—Zĕrneștĭ

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10.28	6.36	10.35	Zĕrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș—Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ . . .		4.15
9.59	4 55		Bistrița		1.16

Arad—Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-mari — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu
5.30	4.15	Careii-marĭ . .	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu
3.22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.